[א]וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי אלא ניכבשינהו דניידי א] ונימא כל דפריש מרובא פריש אמר רבא (השתא דאמור רבנן לא ניקרב) גזירה שמא יבאו י' כהנים בבת אחת ויקרבו ב] א"ל ההוא מרבנן לרבא אלא ג] מעתה מגיסא אסירא משום שמא יבאו י' כהנים בבת אחת ויקחו בעשרה ד] כהנים בבת אחת מי אפשר אלא אמר רבא משום ה] קבוע אמר רבא השתא דאמרי רבנן לא נקריב אי נקריב ו] לא מרצי איתיביה רב הונא בר יהודה לרבא [א]חטאת שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפי' אחת בריבוא ימותו [ב]כולן [ג]במה דברים אמורים בכהן נמלך אבל בכהן שאין נמלך עשאן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול למטה מחצה כשר ומחצה פסול אחת למטה ואחת למעלה שניהן פסולות שאני אומר חטאת קריבה למעלה ועולה קריבה למטה אלא ז] הא כמאן דאמר [ג]בעלי חיים נדחין הא כמאן דאמר [ג]בעלי חיים אינן נידחין הרי שחוטין דלכולי עלמא נידחין

דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי: **נכבשינהו דניינידו.** יכוף אותם שינודו דלא ליהוי קבוע: **אמר רבא גזירה שמא יבאו י' כהנים בבת אחת ויקרבו.** קא סלקא דעתך השתא דחייש לשמא אחר שיקחם אחד אחד עד ששחטו י' והם רוב יבואו י' כהנים ויזרקו דמיהן ויקטירו אימוריהן כאחד ואפשר לצמצם והשתא דאשתכח ח] דקריב רובא בבת אחת ואיכא למיחש איסורא ברובא איתיה דבשלמא כי משיך חד חד ומקריב קמא קמא איכא למימר דכל חד דקריב בהיתר ט] מרובא פריש ואיסורי י] הנהו בהני דפיישי הוא דהוו רובא לגביה אבל השתא דקרבי כי הדדי לא הוו הני דפיישי רובא לגבייהו: **אלא מעתה מגיסא אסירא.** כלומר וכי מאחר שמשכו ולקחו אחד אחד לבדו ובנידנוד דכל חד דאמר יא] דמרובא פריש ושחטן וקבל דמן במגים בחזקה שהוא כשר חוזרים ומצטרפין השחוטין להיות רוב ולהיאסר: ומשני **משום שמא יבאו י' כהנים בבת אחת ויקחו.** מתוך התערובת וכיון דרובא נכסי יב] כי הדדי איכא למיחש לאיסורא ברובא איתיה: **ובבת אחת מי משכחת לה.** בשלמא זריקה והקטרה יג] איכא למימר בבת אחת אבל לקיחה כיון דכבשינהו ונוידי כלום יד] אפשר לצמצם לקיחתן דלא צריך לרדוף ולהשיג כל אחד: **אלא אמר רבא גזירה משום קבוע.** דלמא אתי למימשך ולמיסבינהו חד וחד כי לא נוידי דה"ל קבוע וכמחצה על מחצה דמי וליכא למיסמך ולמימר מדרובא פריש: **אי מקריב לא מרצי.** דאידחי ליה מדרבנן טו](נ"ל מדאורייתא בשעת קביעותא לא חזו עד דניידי וגזרו ביה רבנן משום קביעותא והוו להו דחויין מן התורה ומתני' אפילו הוכרו לבסוף אסורין הואיל ונדחו ושוב אין חוזר) טז] ור' יז] אמר לי דהאי קבוע אינו דין מן התורה כמחצה על מחצה אלא א"כ ניכר האיסור כל יח] שהן (דמגו דאחד דמינכר ילפי' לה) ושוב אינו חוזר ונראה ואע"פ שהכשירין שבהן ראויין להקרבה הואיל ונדחה מלהקריב לכתחלה מחמת הפסולין המעורבין בהן נדחו לגמרי דהוה יט] להו כפסולין: **חטאת שנתערבה בעולה.** בעופות קתני דלית להו תקנתא ברעייה שאין פדיון לעוף כדאמרינן במנחות בפרק המנחות והנסכים (דף ק:): **מחצה כשר ומחצה פסול.** ומביא חטאת ויקריבנה למטה. ותיובתא לרבא מהא דקתני מחצה כשר דהא הכא אילו אתי לאימלוכי אמרי' ליה לא תקריב כדקתני ימותו שאין משנים כ] לפסול זה בידים מפני תקנת חבירו וכי לא נמלך והקריב קתני דהעשוי כהלכתא כשר וה"נ הכשירין ירצו: **הא כמ"ד.** פלוגתא רבי כא] יהודה ורבנן היא בסדר יומא (דף סד:): **והרי שחוטין דלכ"ע.** כל הנך דפליגי בבעלי חיים מודו בשחוטין דנידחין: **ותנן.** במתני' אם קרב הראש כו' אברי בעל מום ואברי עולות תמימות הרבה שנתערבו ר"א אומר אם קודם שנמלך בה כב] הקריב אחד מן הראשים יקרבו כל הראשים ואפי' לכתחלה דתלינן איסורא באותו שקרב ראשון והא הכא דאילו אתי ברישא לאימלוכי א"ל לא תקריב דכתיב ואשה לא תתנו מהם (ויקרא כב) וכי לא אימליך מכשרינן הנך דפרישי כג] ולא אמרינן ידחו:

הוא

וגבי דם כסוי (חולין דף פז:) שנתערב בדם בהמה דא"ר יהודה אין דם מבטל דם כולהו א"א לזה להיות כזה אפילו לרבי חנינא דלא דמי לדם קדשים דאפשר להיות כחולין כמו שפי' בקונטרס בהקומץ רבה (מנחות כג:) ד] דכשילין לילה אחת יצא מקדושתו כחולין וכוליה סתמא דהש"ס לרב חסדא דלא כרבי חייא דאמר בפ' גיד הנשה (חולין ק.) חתיכה עצמה נעשית נבילה ואוסרת כל החתיכות לרבי יהודה וגבי זרוע בשלה (שם דף לח:) דקאמר לא נצרכא [אלא] לר' יהודה דאמר מין במינו לא בטיל וגבי ציר (שם לט:) דקאמר רבי יהודה שיעורו במאתים כד] ופריך והא א"ר יהודה מין במינו לא בטל [ומשני שאני כו'] והיא דגילה [ה] דמין במינו לא בטל לר' יהודה ודם תבוסה דאמרינן בנדה (דף עא:) דאין דם מבטל דם לרבי יהודה ואפילו לרבי חנינא צ"ע דנראה שיש מהנך שהבאתי דלא כרבי חייא ועוד יש ליישב תירוץ ר"ת שמחלק בין לח ליבש ולא קשיא ההיא דפסחים (דף כח.) לר' יוחנן דלאו אליבא דכולי עלמא קאמר טבל ויין נסך במשהו דמודה ר' יוחנן לרבנן דר' כה] יהודה בנותן טעם אלא רבי יוחנן סבר כרבנן כו] בשאר איסורים וכר' יהודה בטבל ויין נסך וכן ברייתא דתניא כוותיה דרבי יוחנן והשתא ההיא דפסחים (ג"ז שם) כרבנן דמין במינו בטל כז] מק"ו ואיכא השתא ג' מחלוקת של תנאים בדבר דהא תניא כוותיה דרבי יוחנן והא דתניא בפרק הנודר מן הירק (נדרים נח.) כלל אמר ר"ש [כל] דבר שיש לו מתירין כו' אמרו לו הרי שביעית שאין לה מתירין ותנן השביעית אוסרת כל שהוא במינו אמר להם לא אמרו שביעית במינו אלא לביעור אבל לאכילה לא ולא מצי למיפרך מטבל ויין נסך דהתם סבירא להו כרבנן דכל איסורין בטילין אפי' במינן כח] וה"ר יצחק הלבן תירץ [הא דידיה] הא דרביה דההיא דלקמן דאין דם מבטל דם רבי יהודה משום רבן גמליאל קאמר לה והכי נמי משני אביי לקמן (דף עט.) (אם כן) כט] קשה דרבא פליג עליה ויש עוד לפרש ההיא דשני כוסות דהא דאין החולין מסייעין למים לבטל את התרומה לאו משום דבמינו במשהו אלא משום דהאי באחד ומאה והאי בששים ולהתבטל בששים קאמר דלא מסייע ליה דכיון ל] דדינו במאה וכגון דליכא מאה בין המים ויין של חולין אבל המים רבין על התרומה ששים דאי לאו אמרינן סלק את מינו כמי שאינו היה נאסר היין של חולין משום דליכא מאה והיה הכל נאסר שאין המים רבים על החולין ועל התרומה בששים: **ונכבשינהו דניניידן ונימא דכל דפריש מרובא פריש.** וכגון שלא בפנינו פירשו ממקום קבוע דאי היתה הפרישה בפנינו היו אסורין כאילו לקחן במקום קביעות וכן מוכח בפרק קמא דפסחים (דף ט:) דתשע צבורין של לא] חמץ ואחת של מצה ואתא עכבר ושקל דאמרי' כל קבוע כמחצה על מחצה דמי ובפרק גיד הנשה (חולין צה.) אמרי' גבי תשע חנויות בנמצא הלך אחר הרוב אפילו נמצא ביד עובד כוכבים לב] והיינו טעמא דגבי ציבורין איירי דשקל עכבר קמן שנולד לנו הספק במקום קביעות ולכך קאמר לג] ונכבשינהו דניניידן דכיון שיצאו ממקום קיבוען אמרינן מרובא פריש והכי נמי אמרינן בפרק בתרא דיומא (דף פד:) גבי תשעה עכו"ס וישראל אחד ביניהן דבאותה חצר מפקחין ובחצר אחרת אין מפקחין: **אלא אמר רבא משום קבוע.** מדגזור משום קבוע היה נראה דאי שקיל חד מן הקבוע אסור מדאורייתא ולא אמרי' מרובא פריש לד] דכיון דדבר חשוב הוא ולא בטל היכא דה"ל קבוע כמחצה על מחצה דמי אבל א"א לומר כן מדאמר רב בסמוך טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ונפלה אחת מהן ליס הותרו כולן ומשמע נמי לדידיה דמתני' [דנתערבו] אחד בריבוא ומית חד מינייהו אמרי' דאיסורא מית והשאר מותרין ואמאי לה] אדרבה דהיתר נפל ומית אלא היינו טעמא דהקילו משום דמדאורייתא בטלי ברובא ° דכל מילי מדאורייתא ברובא בטלי כיון דלא ידיע ואפילו ששה דברים מאחר שנתערב ולא ידיע וכן תרומה בטלה באחד ומאה ולא שייך כל קבוע אלא בדבר הידוע כגון תשע חנויות ותשע צבורין ותשע צפרדעים ותשע עכו"ס שההיתר והאיסור שלהם ידועים במקומם: **במה דברים אמורים בבהן נמלך כו'.** אין משנה זו שנויה כך במסכת קינים אלא פרק אחד הוא שמתחיל כך וקאי אכל מאי דתני לעיל לו]:

עין משפט נר מצוה

טז א מיי' פ"ח מהל' מאכ"א הל' יא טוש"ע י"ד סימן קי סעיף ג וטור י"ד סוף סי' נז ועיין ב"י:

יז ב מיי' פ"ח מהל' פסה"מ הלכה א:

יח ג מיי' פ"ו שם הלכה יז:

מוסף רש"י

בעלי חיים נדחין. בהמה שנדחית בחיים לחויה דיחוי גמור, שאף לכשנראית למה שהיתה ראויה אינה קריבה אלא רועה (פסחים צח.). ואע"ג דהדר מיחזו אידחו לעולם משום דיחוי קמאי (תמורה כו:). ואיכא למ"ד אין דיחוי אלא בשחוטין אבל בע"ח שנדחו חוזרין ונראין (קדושין ז:):

נוסחאות רש"י כת"י

וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי. דנפקא לן מוהרג לו פרט לזורק אבן לגו בסנהדרין (עט.) וביומא (פד:): **ניכבשינו דניניידן.** יכוף אותן שינודו כי היכי דלא ניהוי קבוע: ה"ג **אמר רבא גזירה שמא יבאו עשרה כהנים בבת אחת ויקריבו.** שמא יבאו עשרה כהנים ויזרקו הדמים יחד ויקטירו החלבים בבת אחת דהשתא ליכא למימר מרובא פריש דרובא הכא איתיה: **אלא מעתה מגיסא דאסירא.** וכי המגים שהדם בתוכו או שהחלבים בתוכו הוא אוסרתן להיות נאסרין משום רוב, מכיון שמשכן מן התערובת כל אחד לבדו כשהן נודדין ואמרן בכל חד מרובא פריש והוכשר, יחזור ויפסל בתוך המגים: ומשני **גזירה שמא יבאו י' כהנים בבת אחת ויקחו.** שמא יקחום יחד עשרה מן העדר ורובא כי הדדי פירשו: **ובב"א מי משכחת לה.** בשלמא זריקה והקטרה איכא למימר בבת אחת אבל לקיחה כיון דניכבשינהו למינד ונידי ליכא למימר בבת אחת דאי אפשר לצמצם לקיחתן דכי פריש חד להכא וחד להכא צריך לרדוף אחריו: **אלא אמר רבא גזירה משום קבוע.** דילמא אתי למימשך חד וחד כי לא ניידי ולמימר מרובא פריש ואנן קים לן כל קבוע כמחצה על מחצה דמי כדפרישית לעיל: **אי מקריב לא מרצה.** דאידחי ליה מדרבנן: **חטאת שנתערבה בעולה.** בעופות קמיירי דלית להו תקנתא ברעייה שאין פדיון לעוף כדאמרן בפרק המנחות והנסכים (דף ק:): **כולן ימותו.** לפי שהחטאת למטה ועולה למעלה זו כליל וזו נאכלת: **מחצה כשר ומחצה פסול.** וצריכה להביא פרידה אחת ותיקרב למטה. ומהא דקתני מחצה כשר מותבינן לרבא דהא הכא אילו אתי לאימלוכי אמרינן ליה לא תקרב כדקתני ימותו שאין נכון לשנות הקרבן בידים, וכי לא נמלך והקריב אמרינן הנעשה כהלכתו כשר: **הא כמאן דאמר כו'.** פלוגתא דרבנן ור' יוחנן היא במסכת יומא (דף סד.): **והא שחוטין דלכו"ע.** כלהנך דפליגי בבעלי חיים מודו בשחוטין דמדחינן: **נדחין.** משנדחה שוב אינו ראוי:

שיטה מקובצת

ניכבשינהו דניניידו ונימא כו'. וקשה דהא בפ"ק דפסחים (דף ט:) גבי ט' צבורין של מצה לא אמרינן כל דפריש כו' כיון דבפנינו פירשו וא"כ מאי פריך הכא, הלא כיון דפירש מן הקביעות בפנינו לא אמרינן כל דפריש מרובא קא פריש. וי"ל דה"ק דניניידינהו שלא בפנינו שנסוג פנינו אחור כדי שלא נראה מהיכן פירש. וכן מצינו דנכבשינהו ר"ל שנעלים אותם מעיניהו כדמתרגמינן (ויקרא כ) ואם העלם יעלימו מיכבש יכבשון. ועוד נראה להשר מקולי דהא דאמרינן דלא חשיב פירש מרובא היכא דפריש בפנינו מן הקביעות היינו דווקא היכא דהאיסור ידוע ומבורר במקום קביעתו כי ההיא דתשע צבורין דידוע הוא איזה צבור הוא חמץ ולכך היכא דשקיל עכבר בפנינו מאחד מהם ולא ראינו מאיזה צבור לקח לא חשיב פריש מרובא, אבל הכא שהאיסור אינו ידוע במקום קביעתו ומשום חשיבות דבעלי חיים מחמרינן לעשותו כידוע הלכך שייך לומר כל דפריש כו' אע"ג דפריש בפנינו וראינו דניידי מקביעות, כיון דאינו ידוע ומבורר איסורו: **שמא** יבאו י' כהנים בבת אחת ויקריבו. פי' ויקריבו הדם והאימורין למזבח וליכא פריש מרובא כיון דרובא איכא הכא. ופריך אלא מעתה מגיסא הוא דאסרה, כלומר כיון שפירשו [מן] התערובת כל אחד בלבדו ונתבטל איסורן משום דאזלינן בתר הרוב, היאך יחזור ויפסל מן המיגס. מכאן אמר הר"מ דחתיכה שאינה ראויה להתכבד שנתבטלה בשתי חתיכות של היתר, שמותר לאוכלן כולן לאדם אחד ולבשלם כולם בקדירה אחת, דכיון דנתבטל האיסור שוב אינו חוזר ואוסר אע"פ שידוע הוא שהאיסור שם, כיון שהתירה התורה איסור ע"י ביטול ברוב הוי ממש כהיתר גמור. ויש שהיו אוסרים מההיא דאמר (בכורות דף כג.) נבלה בשחוטה אינה מטמאה במגע ומטמאה במשא לפי שבודאי נושא הנבילה, ואע"פ שכבר נתבטל הנבילה ברוב. וא"כ איסור שנתבטל דהיתר יהיה צריך לסלק מן הכל כנגד האיסור שנפל דאם לא יסלקנו א"כ ממה נפשך יאכל האיסור, וכן לא יכול לבשלם כולם בקדירה אחת מהאי טעמא. אבל זה אינו כדפי' דכיון דנתבטל הוי כהיתר גמור, וההיא דנבילה, טומאה שאני. ומשני גזירה שמא יבאו ויקחו בתחלת לקיחתם מן ה[illegible] אחת ולא הוי פריש מרובא: **משום קבוע.** אי שרית ליה ע"י נדנוד, אתי למשרי בלא ניידי ולמימר כיון דפרשי מרובא דשרו, ואנן קים לן דהוי כקבוע משום חשיבות דבעלי חיים כיון דלא ניידי כדפי' לעיל. תימה הא דתני (כתובות טו.) ובנמצא הלך אחר הרוב, ליחוש שמא יקח מ[illegible] שהאיסור ידוע ומבורר ועוד דהוא איסור דאורייתא לא שייך למיגזר, אבל הכא שגם במקום הקביעות האיסור אינו ידוע שייך למיגזר שמא שקיל מספק האיסור במקום הקביעות והתם (איסור) [אסור] מיהא מדרבנן לפי שאינו בטל ברוב משום חשיבות דבעלי חיים: **אי מקריב** ל[illegible] קרבן אחר. ותימה להר"ר שמואל וכי יש כח ביד חכמים לעקור דבר מדאורייתא בקום עשה. דהא קמייתי חולין בעזרה באידך קרבן שיביא כיון דמדאורייתא נתכפר בקרבן של תערובת שהקריב כבר, דהכי פריך בפ' האשה רבה (יבמות דף צ.) גבי דם שנטמא וזרקו במזיד לא הורצ[illegible] לעקור דבר מן התורה ומשני מאי לא הורצה באכילה הבשר דאינה נאכלת אבל בעלים נתכפרו, והכא ליכא למימר הכי דע"כ דלא מרצה דקאמר היינו לענין כפרה וצריך להביא קרבן אחר כדפריך בסמוך מההיא דקינין דקתני מחצה כשר, וע"כ האי כשר לאו לענין אכילת בשר [illegible] ואיזה חטאת, ועולה אינה נאכלת, אלא לענין כפרה קאמר והדרא קושיא לדוכתיה. ותירץ הר"י אחיו דכשיביא קרבן אחר מתנה (אם היה מחוייב עולה אחרת מתנה) בנדבה, ואפילו היה מחוייב חטאת שאינה באה בנדבה יביא חטאת העוף הבאה על הספק. וקשה דהא תינח חטא[illegible] אבל חטאת הבאה מחמת ספק אכילת חלב ודם התם לא שייך עוף. לכך נראה להר"ר מנוח דכיון שבא הפסול קודם שחיטה, הפקר ב"ד הפקר ואפקעוה רבנן לממוניה מיניה, וא"כ אינו מתכפר בו כיון שאינו שלו ואינו עוקר כלל דבר מן התורה. וכה"ג אמרינן בהניזקין לז] (גיטין [illegible] יאוש [לא] קני דאפקעוה רבנן ממוניה מיניה ויביא אחרת ולא הויא חולין בעזרה משום דהפקר ב"ד הפקר. אבל גבי ההיא דבמזיד לא הורצה לא שייך הפקר בית דין הפקר לאחר שנשחט בהכשר [והפקעתם] לח] בשעת שחיטה: **הא** כמ"ד בעלי חיים אינן נדחין. הקשה הר"ר שמ[illegible] ואית ליה דחוין דקאמר תמורת פסח קריבה ואינה קריבה ומוקי לה סוף פסח שני (פסחים לו:) בנמצא קודם שחיטה דאתי שחיטה ודחיא ליה וה"ה לתמורתו, אלמא אית ליה בעלי חיים נדחים. ותירץ מורי דההוא חילוק דקודם שחיטה ואחר שחיטה ר"ע הוא דקאמר ליה ולא [illegible] טמא אמר ר"י שמעתי שתמורת פסח קריבה כו' אמר ר"ע אני אפרש כו', והשתא אע"ג דר"ע מפרש לה בבעלי חיים נידחין, איכא למימר דלא קיבלה ר"י מר"ע מדלא השיב לו עקיבא כל הפורש ממך כפורש מחיים כדקאמר ר' טרפון בפ"ק לר"ע (לעיל יג.). וה"נ אשכחן ב[illegible] שמעתי כו' ואח"כ מפרש ר"א ור"ע [כ"א] כדאית ליה ומוכח התם דר"י לא קבלה ולהכי קאמר ואין לי לפרש דלא מתוקמא לדידיה אותו חילוק דפי' ר"ע בענין דבעלי חיים נדחין. ועוד יש לומר דאפילו קבלה מר"ע מ"מ שמעתי קאמר וליה לא סבירא ליה, דה"נ איכא בפ"ק [illegible] שהמעמיד בשרף העלין כו' ופי' שם ר"י דשמעתי קאמר וליה לא סבירא ליה. כך נראה למורי ז"ל:

מסורת הש"ס

א) קינין פ"א מ"ב, ב) שם פ"ג מ"א, ג) [יומא סד. ושם] ועי' לעיל יב. וש"נ, ד) ד"ה לעולם, ה) דף לח:

גליון הש"ס

[תוס' ד"ה אלא וכו' דכל מילי מדאורייתא ברובא בטלי וכו'. עי' מעילה דף כא ע"ב בתוס' ד"ה פרוטה וכו' ובב"מ דף ו ע"ב בתוס' ד"ה קפץ וכו']:

שינויי נוסחאות

א] צ"ל דנינידו (ש"מ, וכע"ז בכתה"י). בצ"ש נכבשינהו כי היכי דניצייידן. ובס' התרומה גריס דניצייידן, ופי' נעמידם במקום צר וקטן כי היכי שילכו משם בדוחק וכל אחת ואחת כשהיא פורשת מן החדר נימא כל דפריש כו': ב] צ"ל ויקריבו. וכן ברש"י (ש"מ): ג] נ"א אטו מגיסא (גליון). ועי' טוס"ק שמבאר חילוק הגיר': ד] תיבות בעשרה כהנים נמחק. וצ"ל ובבת אחת (שמכ"י): ה] צ"ל גזירה משום (*שמכ"י): ו] צ"ל מקריב (*שמכ"י): ז] צ"ל א"ל (*ש"מ, צ"ק): ח] צ"ל אשתכח (ש"מ): ט] בהיתר קרב דמרובא פריש כצ"ל (צ"ק): י] ואיסורא בהני דפיישי כצ"ל (ש"מ): יא] אמרן ביה מרובא פריש כצ"ל (ש"מ): יב] צ"ל נכסי (ש"מ, צ"ק): יג] והקטרה אפשר לצמצם ואיכא כו' כצ"ל (ש"מ): יד] כולם א"א לצמצם לקיחתן, הלא צריך לרדוף ולהשיג את כל אחד כצ"ל והס"ד (ש"מ): טו] מכאן עד תיבת ילפי' לה. בס"א ליתא: טז] צ"ל חוזר ונראה (באה"מ): יז] נ"ל שהוא הגה"ה מן ור' אומר כו' עד ילפי' לה. וחולק רבו של הגה אפירש"י (בה"ז): יח] כל שהוא דמגו דילפי' לה דאחד דנכרי דמינכר כל שהוא ושוב כו' כצ"ל. פי' הא דילפי' דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי, מפרש לזורק אבן לגו, והיינו ט' ישראלים ואחד נכרי דמינכר הנכרי כל שהוא (צ"ק): יט] צ"ל והוה (ש"מ): כ] נ"א מקריבין (גליון): כא] ס"א רב ורבי יוחנן (ש"מ): כב] צ"ל בא והקריב (ש"מ): כג] נדצ"ל דפיישי (רש"ש): כד] צ"ל בסאתיים. ופי' רביעית ליר טמא אוסר סאתים ליר טהור (צ"ק): כה] תיבות דר' יהודה נמחק (צ"ק): כו] כרבנן (ש"מ): כז] בטל בכל מקום ואיכא כצ"ל (ש"מ, צ"ק): כח] כאן חסר, עי' תוס' מנחות כב ע"ב (ש"מ). וז"ל התוס' שם והשתא ניחא הא דתניא בתוספ' יין נסך שנפל על גבי ענבים ידחם על גבי יין יקלף את היין והשאר מותר אע"פ שאי אפשר שלא ישאר שם משהו יין אבל קשיא מההיא דתניא בתוס' דטבול יום גבי חבית שניקבה בין מפיה בין מצידיה בין משוליה טמאה רבי יהודה אומר מפיה ומשוליה טמאה מפיה מפני שמשקה מתמיך לתוך ידו משוליה מפני שהמשקה גרוד על גבי ידו מן הצדדין יעלה באחד ומאה: כט] צ"ל אבל (ב"ש וצ"ק): ל] צ"ל כיון (באה"מ): לא] של מצה ואחת של חמץ ואתא כו' כצ"ל (הגרי"ב): לב] אלא ע"כ היינו טעמא כצ"ל (צ"ק): לג] קאמר הכא ונכבשינהו כצ"ל (ב"ש). גי' ס"נ א"נ לכך קאמר כו'. והוא תירוץ אחר ע"ש, וע' טה"ק: לד] פריש היכא דה"ל קבוע כמחצה על מחצה דמי כיון דדבר חשוב הוא ולא בטל אבל א"א וכו' כצ"ל לפי הנראה (באה"מ): לה] ואמאי נימא דהיתר נפיל דהיתר מית כצ"ל (גליון): לו] בש"מ נוסף והתלמוד מביא בקוצר: לז] בגיטין ליתא, אלא דהתוס' שם תירצו כן. וברש"י שם תירץ זה בענין אחר: לח] תיבת והפקעתם ליתא בכת"י, ושם אינו ברור כ"כ ונראה שכתוב דהוי חזי בשעת שחיטה. ובגליון כ' נדל"ל ואינן יכולין להפקיע ההקדש כי אם קודם שחיטה. וע"ע תוס' יבמות שם שתירצו בענין אחר:

ותנן [א]ר"א אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים הוא דאמר כחנן המצרי [ב]דתניא חנן המצרי אומר אפילו דם בכוס מביא חבירו ומזווג לו אמר ר"נ אמר רבה בר אבוה אמר רב א] [א]טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ונפלה אחת מהם לים הגדול הותרו כולן דאמרינן הך דנפל היינו דאיסורא איתיביה רבא לרב נחמן אפילו אחת בריבוא ימותו כולן אמאי נימא ב] דמית איסורא מית א"ל רב דאמר כר' אליעזר [א]דתנן רבי אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים כולן ג] והא אמר ר"א [ג]לא התיר רבי אליעזר אלא [ב]שנים שנים אבל אחד אחד לא א"ל אנא ד] תרתי קאמינא אמר רב ה] טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ופרשו ארבעים למקום אחד וששים למקום אחר פרשה אחת מארבעים אינה אוסרת אחת מששים אוסרת מאי שנא אחת מארבעים דלא דאמרינן איסורא ברובא איתיה אחת מששים נמי אמרינן איסורא ברובא איתיה אלא ו] אם פרשו ארבעים כולן למקום אחד אין אוסרות ששים למקום אחד אוסרות כי אמריתה קמיה דשמואל א"ל הנח לעבודת כוכבים שספיקה וספק ספיקה אסורה עד ז] סוף העולם מיתיבי [ד]ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת כיצד ח] כוס של עבודת כוכבים שנפל לאוצר מלא כוסות כולן אסורין פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין ט] תנאי היא [ד]דתניא ר' יהודה אומר [ה]רימוני באדן אוסרין בכל שהוא כיצד נפל אחד מהן לתוך ריבוא ומריבוא לריבוא אסורין ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש לריבוא אסורין [ו]ומריבוא י] לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר שמואל דאמר כמאן אי כרבי יהודה אפילו בשאר איסורים יא] אסור אי כר"ש אפילו בעבודת כוכבים נמי שרי וכי תימא שאני ליה לר"ש בין עבודת כוכבים לשאר איסורים אלא הא דתניא ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת מני לא רבי יהודה ולא ר' שמעון לעולם רבי שמעון יב] ושמואל סבר לה כר' יהודה בחדא ופליג עליה בחדא אמר מר מריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר

הוא דאמר. ר"א כחנן המצרי ס"ל דאפילו בשחוטין לית ליה דחייה: **אפילו דם.** שעיר הנעשה בפנים בכוס שכבר נשחט אם מת המשתלח מביא חבירו מן השוק ומזווג לדם ולא אמרינן הואיל ונדחה הדם במיתת חבירו ישפך ויביא שנים ויגריל עליהן ויתכפר בהן: **ואמאי ימותו כולן.** מכיון שמת אחד מהן ליתלי ביה ונימא דאיסורא מית והנותרים יקרבו: **כר"א דאמר אם קירב כו'** יג]. ומתניתין היא. אלמא תלינן איסורא בהאי דאזיל: **והא אמר ר"א.** לקמן בפירקין [עז:] דלא התיר ר' אליעזר להקריב את הנותרים אלא שנים שנים דודאי חד מינייהו דהיתירא שהרי לא נתערב בהם אלא בעל מום אחד ובכל חד אמרינן מדחבריה לאו דאיסורא איהו נמי לאו דאיסורא הוא וההוא דאיסורא אזל ליה בהקרבה ראשונה שקרב אחד מהן אבל אחד ואחד לא יקריבו הראשים דבכל חד מספקינן דלמא דאיסורא הוא דליכא למימר מגו: יד] **טבעת של עבודת כוכבים.** שנתקשטה בה עבודת כוכבים: **תרתי תרתי קאמינא.** שימכור הטבעות שנים שנים: **פירשה אחת מארבעים.** ונתערבה באחרות אינן נאסרות. וכולה מפרש לה ואזיל: **מאי שנא אחד מהארבעים.** דלא אסרה תערובתה דאמרינן איסורא ברובא איתיה בששים: **אחד מששים נימא נמי.** הך דפריש דהיתרא הוא ואיסורא ברובא איתיה בחמשים ותשע הנותרים: **אלא.** ה"ק פירשו הארבעים כולם למקום אחד ונתערבו בשאר טבעות אינן אוסרים דאמרינן איסורא בששים איתיה ונהי דהנך עצמם אם לא נתערבו באחרות אסורות לעולם דאפילו ר' אליעזר לא אמר תולין את האיסור אלא בדבר שאבד כגון שנפלה אחת מהן לים הגדול דומיא דקרב הראש של אחד מהן אבל לא לתלותו בששים ולהתיר את הארבעים דאין ביטול ברוב לעבודת כוכבים והוו כולהו ספק טו] עבודת כוכבים אבל כי נתערבו באחרות הוו להו ספק ספיקא של עבודת כוכבים: **פירשו ששים למקום אחד אסורות.** דכיון דאיסורא ברובא איתיה הוו כולהו ספק עבודת כוכבים: **הנח לעבודת כוכבים.** מלהקל בספק ספיקא כשאר איסורין ואפילו פירשו ארבעים למקום אחד אסורות טז]: ה"ג **תנאי היא דתניא ר' יהודה אומר רמוני בדן כו'.** רמוני בדן אחד מששה דברים שאינן בטילים הן [ה] הלכך אוסרים בכל שהוא אם של ערלה או של תרומה הן כולן אסורין ואפילו אחרונים: **ר"ש אומר לריבוא אסורין.** ריבוא הראשון שהאיסור עצמו נפל שם אסור אבל פירש אחד מאותו ריבוא לג' רמונים ומן השלישי יז] פירש אחד למקום אחר מותר אף הג' אמצעיים דספק ספיקא בטיל יח]: ופרכינן **שמואל דאמר.** הנח לעבודת כוכבים דמשמע דבשאר איסורין לית ליה ספק ספיקא: **כמאן.** מהני תנאי סבירא ליה: **וכי תימא שני ליה לר"ש.** ושמואל כר"ש אמר: **הך** יט] **דתני.** הך מתניתא דאותיבנא מינה לשמואל לעיל מיניה כ]: מאי

ותנן ר"א אומר כו'. לא שייך למימר אדפריך מר' אליעזר לסייעיה מדרבנן דאמרו אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצאו לבית השריפה וגבי כוסות ישפך לאמה דלמא דרבנן לאו משום דחייה פסלי אלא מטעם אחרינא כא]: **ונפלה אחת מהן לים הגדול הותרו כולן.** משום דמדאורייתא כב] ברובא בטיל כדפירשנו [מ"ה] הקילו כאן ודוקא נפלה ממילא אבל הפילה אפילו שוגג קנסינן אטו מזיד ודוקא לים הגדול שאינה בעין אבל פירשה לא כדמוכח בההיא כג] ופרשו ארבעים למקום אחד דלא מהניא פרישתה כד] להתיר השאר כה] וכן מוכח דקאמר רב דאמר כר"א וגבי אין המדומע מדמע אלא לפי החשבון שמעינן ליה לר"א בפ"ק כו] דתרומות דאמר היא סאה שנפלה היא סאה שעלתה אבל האחרים לא נתקנו: **רב דאמר כר"א.** תימה הא טעמא דר"א משום דכתיב (ויקרא כב) מום בם הוא דלא ירצו הא ע"י תערובת ירצו כדמפרש ביומא פ' שני שעירים (דף סד.) אבל בעלמא לא וי"ל דהא דאיצטריך לן קרא לא לחד בתרי אצטריך דבלאו קרא ברובא בטיל אלא לחד בחד אצטריך והש"ס מייתי ליה לקרא משום דכיון דכל כך התיר הכתוב אין ראוי להחמיר מדרבנן לגבוה:

פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין. לא אצטריך מריבוא לריבוא אלא למימר מאן דאסר אסר בכולהו כדפרישית לעיל א"נ משום דיש חילוק בין ריבוא ראשון לריבוא שני דריבוא ראשון אי מתהני מכולהו בבת אחת אסור דקמתהני בחדא ספיקא כיון דבבת אחת מתהני אבל ריבוא שני אפילו נהנה מכולם בבת א' ספק ספיקא הוא ושרי וכן מריבוא לג' ומג' לג' מותר אבל אסור ליהנות מג' הראשונים בבת אחת ומן השניים שרי מהאי טעמא דפריש כו] ובקונטרס לא פירש כן:

מסורת הש"ס

[א] לקמן עז: עי' ירוש' תרומות פ"ה ה"א, [ב] [לעיל לד: יומא סג: מנחות נט: תמורה ו:], [ג] לקמן עז: פ., [ד] תוספ' דתרומות פ"ה הי"א, [ה] לעיל דף עב:

עין משפט נר מצוה

יט א ב ג ד מיי' פ"ז מהל' ע"ז הל"י טוש"ע י"ד סי' קמ:

כ ה מיי' פט"ז מהל' מאכלות אסורות הל' ד טוש"ע י"ד סימן קי סעיף א:

כא ו מיי' שם הלכה י עי' במ"מ טוש"ע שם סעיף ח:

מוסף רש"י

אפילו דם בכוס. ומת המשתלח, לא נדחה הדם אלא מביא שעיר אחר ומזווג להדם וכשר הדם למתנותיו וזה ישתלח, ולשון אפילו דנקט משום דשלשה מחלוקות בדבר, איכא למ"ד אפילו בעלי חיים נדחים דקתני ואם משהגריל מת אחד מהן יביא שנים ויגריל עליהם כבתחילה והנשאר ידחה, ואיכא למ"ד מביא חבירו שלא בהגרלה, דבעלי חיים אין נדחין והגרלה לא מעכבא, אבל דם בכוס ומת המשתלח ישפך הדם, דשחוטין נדחין ואין חוזרין ונראין, ואתא חנן המצרי למימר אפילו דם בכוס מזווג לו אחר (לעיל לד:) **אלא שנים שנים.** זוג זוג יקריבם, דאיכא למימר מיגו דהאי לאו דאיסורא הוא, האי נמי לאו איסורא הוא ואיסורא אזיל ליה בההוא דקרב קודם שנמלך, אבל אחד אחד דליכא מיגו לא (לקמן עז:):

שינויי נוסחאות

א] תיבות אמר רב ליתא בד"ו [ולפי"ז תיקן בשמכ"י לקמן א"ל רבה דאמר כו']. אבל בכתה"י איתא, וכ"ה בתה"ב ב"ד ש"ב ובפרי"ד: ב] הך דמית דאיסורא מית כצ"ל (ש"מ): ג] איני והא אמר כצ"ל (ש"מ): ד] אנא נמי תרתי תרתי קאמינא כצ"ל (*שמכ"י). ועי' ח"נ לשיטת הרמב"ם בפי' המשנה יש לגרוס תרתי פעם א' בלבד: ה] נ"א אמר רב יהודה אמר רב (*ש"מ וכ"ה בתה"ב שם): ו] אלא אימא פירשו כצ"ל (שם): ז] ס"א עד סוף כל הדורות (ש"מ): ח] מתיבת כיצד עד תנאי, נמחק וכ"ב בתה"ב ל"ג וכן ברמב"ם ושאר פוסקים (הג' הגר"א). [ונר' דיש ט"ס בדברי הגר"א, דבתה"ב גריס ליה בהדיא עיי"ש, וכ"כ בבאור הגר"א סי' ק"י אות י']: ט] ס"א כולן מותרין (ש"מ): י] תיבת ומריבוא נמחק, וכ"ב בתה"ב ל"ג לה וכזה א"ל מה שמחק תוד"ה פירש ורש"י (הג' הגר"א). ועי' ביאור הגר"א יו"ד סי' ק"י אות י' שהאריך בביאור שיטות הראשונים בסוגיין וחלופי הגירסאות שבה: יא] צ"ל נמי אסר (ש"מ): יב] רבי שמעון ובעבודת כוכבים נמי שרי ושמואל כו' כצ"ל (*ש"מ): יג] נ"א קירב כו' אלמא תלינן איסורא בהאי דאזיל ומתניתין רבנן היא. כצ"ל והס"ד (גליון): יד] דיבור זה שייך קודם ד"ה ואמאי (גליון). ובש"מ מוחקו משום מה. אבל ברש"י כי"פ איתא: טו] ספק ראשון של עבודת כצ"ל (ש"מ): טז] נ"ל דל"ל אוסרות (ש"מ): יז] צ"ל השלשה (ש"מ, הגרי"ב): יח] צ"ל מותר. ותיבת בטיל נמחק (ש"מ): יט] צ"ל אלא הא דתניא (צ"ק וכע"ז בש"מ): כ] תיבת מיניה נמחק (ש"מ): כא] בש"מ נוסף אי נמי ה"מ לכתחילה אבל דיעבד אם עלו לא ירדו כמו שאפרש לקמן הילכך אית להו דאין נדחין: כב] דמדאורייתא חד בתרי בטיל ואין כאן אלא איסור מדרבנן משום דטבעת חשיבי לא בטל כדפירשנו כו' כצ"ל (ש"מ): כג] צ"ל בההיא דבסמוך פרשו ארבעים כו' (ש"מ): כד] צ"ל פרישתם (באה"מ): כה] בש"מ נוסף וטעמא משום דכיון דאפשר לחזור לתערובת גזרינן לפי שישנה בעין שמא תחזור ותתערב לכאן עם התערובת אבל לים הגדול שאינו בעולם כלל שרי השאר: כו] בפ"ה משנה ו' (הגרי"ב): כז] צ"ל דפירשתי (צ"ק): כח] כ"ה בכי"י ובש"מ. ובכי"פ הנוס' שנתקשטה וכו' כמו במפרש. אלא דקאי אטבעת של ע"ז דלקמן בסמוך: כט] נוס' כי"פ שהרי לא נתערב בהן אלא בעל מום אחד ובכל חד וחד איכא למימר דהאי היתירא ובכל חד אמרינן מדחבריה לאו דאיסורא הוא איהו נמי לאו דאיסורא וההוא דאיסורא אזל ליה בהקרבה ראשונה שקירב אחד מהן. אבל אחד אחד לא יקרבו הראשין דבכל חד מספקינן דילמא דאיסורא הוא דליכא למימר מיגו: ל] כ"ה בכי"י. ונוס' כי"פ אלא. הכי קאמר פירשו הארבעים כולן למקום אחד ונתערבו בשאר טבעות אינן אסורות דאמרינן איסורא בששים איתא ונהי דהן עצמן אם לא נתערבו באחרות אסורות לעולם דאפילו ר' אלעזר לא אמר תולין את האיסור אלא בדבר שנאבד כגון שנפלה אחת מהן לים הגדול דומיא דקרב אחד מן הראשין אבל לא נפלה אחת לים אסורות דהוו להו ספק ראשון אבל נתערבו באחרות הוו להו ספק ספיקה של ע"ז: פרשו ס' למקום אחד אסורות. דכיון דספיקא ברובא איתיה הא כולהו ספק ע"ז: הנח. מלהקל בספק ספיקא דע"ז כשאר איסורין: פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרים. שניהן הריבואות דהוו להו ספק ספיקא כרב דאמר פירשו ארבעים למקום אחד אינן אסורות: [לריבוא אסורין]. האחרונים שהאיסור עצמו נפל שם. אבל פירש אחד מאותו ריבוא לשלשה רימונים ומן השלשה פירש אחד למקום אחר מותרין אף השלשה אמצעיים דספק ספיקא בטיל: ופרכינן שמואל דאמר לעיל הנח לע"ז דמשמע דבשאר איסורין לית ליה ספק ספיקא: כמאן. מהני תנאי סבירא ליה: וכי תימא שני ליה לר' שמעון. ושמואל כר' שמעון: אלא הא דתניא. הך מתניתא דאותיבנא מינה לשמואל לעיל מני: לא] נר' דהוא ר"ת כדפי' התוס':

ליקוטים

דאמרינן הך דנפל היינו דאיסורא. כתבו התוס' דוקא נפלה ממילא אבל הפילה אפילו שוגג קנסינן אטו מזיד כו'. לכאורה נראה שהם סוברים כר"מ ור' יהודה דקנסו שוגג אטו מזיד בנפלו ונתפצעו בפרק הניזקין, והוא תימה למה פסקו כמותם נגד ר' יוסי ורבי שמעון. ועוד שהרי התוספות בפרק כל הבשר כתבו דקי"ל כל האיסורים שריבה עליהן שוגג מותרים והיינו כר' יוסי ור"ש דלא קנסי שוגג אטו מזיד. ונ"ל דיש חילוק בין מבטל איסור למפיל אחת מהן לים, דאע"ג דבמבטל לא קנסינן שוגג במפיל קנסינן משום דבמבטל האיסור עדיין הוא לפנינו בודאי אלא שהוא נתבטל והיה נראה דרך גנאי שיזדמן שום אכילת איסור לפיהו, דהא מה"ט נוהגין העולם להשליך אחד אפילו מתערובת איסור שנתבטל ברוב מעצמו. לאפוקי במפיל אין האיסור עדיין לפנינו בודאי, דמימר אמר האיסור נפל ולא יזדמן שום דבר אסור לפיהו, הלכך במבטל לא קנסינן שוגג אטו מזיד משום דודאי לא ירבה במזיד כדי לאכול האיסור הברור, משא"כ אם הפילה שיתלה לומר האיסור נפל לים. ובהכי ניחא נמי מה שכתבו הפוסקים לענין ביטול חד בתרי וז"ל ומיהו אע"פ שנחתכה חתיכה אחת אין תולין לומר האיסור נחתך ונתבטל ויהיו כולן מותרין כו' כן נ"ל (באר שבע סי' ח'):

נוסחאות רש"י כת"י

אם קרב הראש כו'. מתני' היא (לקמן עז:) איברים כשרים באברי בעלת מום אם לא נמלך כהן והקריב אחד מן הראשין יקרבו כל הראשין כולן ושאר האיברים ישרפו. וכן אם קרב אחד מן הכרעים יקרבו כל הכרעים דתלינן איסור באותו שקרב ראשון. והא הכא דאילו אתא לאמלוכי אמרינן ליה יצאו לבית השריפה שלא תקריב ספק בעל מום וכי לא נמלך והקריב אחד ויש לתלות האיסור בו מכשרינן האיברים הדומין לו ומרצו: **הוא דאמר.** ר' אליעזר כחנן המצרי סבירא ליה דאמר אפילו שחוטין אין נדחין: **אפילו דם.** בכוס של שעיר הנעשה בפנים שנשחט מביא חבירו ומזווג לו, אם מת המשתלח מביא שעיר מן השוק להיות זוג לדם זה להשתלח תחת המת ולא אמרינן נדחה השחוט משמת חבירו ויביא שנים ויגריל עליהן בתחילה: **טבעת של עבודת כוכבים.** של תקרובת עבודת כוכבים כח]: **ואמאי.** ימותו כולן כיון דמת חד מינייהו ליסתרו איך כולהו ונימא האי דמית דאיסורא מית: **כר' אליעזר.** דאמר במתניתין אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשין כולן: **והאמר ר' אלעזר.** לקמן בהאי פירקא לא התיר ר' אליעזר להקריבן אלא שנים שנים יחד דודאי חד מינייהו דהיתרא כט] ואיכא למימר בכל חד דהאי דהיתירא ואיסורא תלינן בההוא דאיקרב בריש אבל אחד אחד לא דליכא למימר האי דאיסורא הוא: **תרתי קאמינא.** שימכור הטבעות שנים שנים: **פירשה אחת מארבעים.** ונתערבה באחרות אינה אוסרת וכולה מפרש לה ואזיל: **מאי שנא אחת מארבעים.** דלא אסרה תערובתה: **דאמרינן איסורא ברובא איתיה.** בששים: **אחת מן הששים נמי.** נימא הך דפירש דהיתרא הוא ואיסורא ברובא איתיה בנ"ט הנותרים: **אלא.** פרשו ל] מ' למקום אחר ונתערבו כולן בשאר טבעות אינן אוסרות דאמרי' איסור בס' איתיה ומיהו הן עצמן אם היה מכיר בהן אסורות דהוו להו ספק ראשון: **עד סוף העולם.** ואפילו ארבעים או אחד מארבעים אוסרת את מקום אחרים וכן מאותו מקום למקום אחר אוסרות: **פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין.** שניהן הריבואות דהוו להו ספק ספיקא כרב דאמר פירשו ארבעים למקום אחד אינן אוסרות: ה"ג **תנאי היא דתניא רימוני באדן כו' אוסרין בכל שהן.** אם של ערלה או של תרומה הן כדאמרן לעיל חשיבי ולא בטלי: **מריבוא לשלשה.** הואיל וספק ספיקא הוא בטיל ליה ברובא וכל השלשה מותרין: **ומשלשה למקום אחר.** אפילו אחד לאחד או שנים לשנים דליכא רובא מותר שהרי כל השלשה מותרין היו: **שמואל דאמר.** ע"ז הוא דספק ספיקה אסור אבל שאר איסורי לא, דאמר כמאן: **אפילו בשאר איסורי נמי אסר.** ספק ספיקא בדבר חשוב שאינו בטל, וטבעת נמי דחשיבא ולא בטלי: **לא ר' יהודה ולא ר' שמעון.** דהא לר' יהודה אפילו בספק ספיקא בשאר איסורי אית ליה, כל שכן בע"ז. ור' שמעון בע"ז מיהא מודה: **לעולם ר' שמעון.** ולא שני ליה בין ע"ז לשאר איסורי:

שיטה מקובצת

טבעת של עבודת כוכבים כו'. עיין רשב"א [ח"א] סי' רע"ג: **ומריבוא** לריבוא מותרין. תימה כיון דתני פירש אחד מהן לריבוא מיד הוי ספק ספיקא, ולמה לי תו מריבוא לריבוא. ואין לומר דנקיט לאשמועינן דמאן דאסר בריבוא קמא אסר נמי מריבוא לריבוא ולהודיעך כח מאן דאסר כדפ"ה לא] שהרי בהך ברייתא לא הוזכר דברי האוסר כלל. וי"ל משום דבריבוא קמא אסור להנות מכולן בבת אחת כו' וכן מריבוא לג' ומג' למקום אחר ג' הראשונים אסור להנות מכולן בבת אחת כו' ולא כפ"ה דפי' דג' הראשונים היתר גמור מכולן. ועוד אמר ר"י דדוקא פירשה לריבוא שנתבטלה שם אבל אם פירשה לעצמה לבדה אסור גזירה שמא יקח מן הקבוע. ומכאן קשה לפסק של ר"ת להתיר היכא שהזאב לקח שה מהעדר [ויש ספק] שמא דרסה, והחזירה לעדר ואינו יודע איזה היא, והורה ר"ת דנכבשינהו כי היכי דניידן ומותרין כולן משום כל דפריש מרובא קא פריש ולא גזרינן שמא יקח מן הקבוע רק גבי קדשים משום חומרא דקדשים, וקשה דהא הכא גבי עבודת כוכבים נמי אסור היכא דפירשה לעצמה כדפי' אלמא בשאר איסורים נמי גזרינן שמא יקח מן הקבוע. ואין לומר חומרא דעבודת כוכבים שאני, דהא בסמוך מייתי עלה מרימוני בדן דערלה. ואין לדחות נמי דדוקא באיסורי הנאה גזרינן שמא יקח מן הקבוע כגון ערלה ועבודת כוכבים אבל טריפה לא, דהא עביד בסמוך צריכותא גבי חבית של תרומה דקאמר ואי אשמועינן חבית של תרומה משום דמינכרא נפילתה, ולא קאמר משום דתרומה מותרת בהנאה, אלמא משמע דאין לחלק בהו, וא"כ אין להתיר שה שלקח זאב מן העדר [והחזירו]. וריב"א היה רוצה להתיר מטעם ספק ספיקא, ספק אם דרוסת רגל ספק אם דרוסת השן ואפילו את"ל דרוסת הרגל ספק אם זו היא אם לאו. אמנם פר"י שאין להתיר מטעם ספק ספיקא אלא היכא דהספקות שוות בתרי ביטולים כגון נתערבו באחרות ואחרות באחרות דכל הספיקות ע"י עירוב, אבל הנך ספיקות דזאב ספיקן אינן שוות דספק ראשון אם זו בהמה שנטל הזאב וספק שני אם הוא דרוסת השן אם לאו: **תנאי** היא. וא"ת אמאי לא מייתי מההיא דלעיל נתערבו באחרות ואחרות באחרות כולן ילקו. וי"ל (דל"ג) [דאפילו גרסינן] לעיל ואחרות באחרות ר"ל וכולן אחרות באחרות ולפיכך ילקו דאין כאן ספק ספיקא, ואשמועינן דאפילו דנתערבו ונתבטלו אפ"ה ילקו, ולפיכך לא מייתי לה הכא מטעם דאנו יכולים לדחותה כדפי':

(א)מ"ש שלשה דאיכא רובא שנים נמי איכא רובא מאי ג' דקתני תרתי והוא ואיבעית אימא סבר לה א] כר' אליעזר אמר ר"ל אחבית של תרומה שנתערבה במאה חביות ונפלה אחת מהן לים המלח ב] הותרו כולן דאמרינן הך דנפל דאיסורא ג] נפל ואיצטריך דר"נ ואיצטריך דר"ל דאי מדר"נ הוה אמינא ה"מ עבודת כוכבים דאין לה מתירין אבל תרומה דיש לה מתירין לא ד] ואי מדר"ל ה"א חבית דמינכרא נפילתה אבל טבעת דלא מינכרא נפילתה לא ד] צריכי אמר רבה לא התיר ר"ל אלא חבית ה] דמינכרא נפילתה אבל בתאינה לא ורב יוסף אמר אפילו תאינה כנפילתה כך עלייתה א"ר אלעזר חבית גשל תרומה שנפלה ו] בק' חביות פותח אחד ז] מהן ונוטל הימנה כדי דימועה ושותה יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא א"ל ר"נ גמע ושתי קא חזינא הכא אלא אימא גנפתחה אחת מהן נוטל הימנה כדי דימוע ושותה א"ר אושעיא דחבית של תרומה שנתערבה במאה וחמשים חביות ונפתחו מאה מהן נוטל הימנה ח] כדי דימועה ושותה ושאר אסורין עד שיפתחו לא ט] אמרינן איסורא ברובא איתיה: הרובע והנרבע כו': בשלמא כולהו לא ידיע אלא האי טריפה היכי דמי אי ידיע ליה ליתי ולישקליה אי לא ידע ליה מנא ידע דאיערב אמרי דבי רבי ינאי הכא במאי עסקינן כגון דאיערב נקובת הקוץ (ג)בדרוסת הזאב ריש לקיש אמר [כגון] דאיערב בנפולה נפולה נמי ליבדקה קסבר עמדה י] צריכה מעת לעת הלכה צריכה בדיקה רבי ירמיה אמר כגון דאיעריב בולד טריפה ור' אליעזר היא דאמר (ד)ולד טריפה לא יקרב לגבי מזבח כולהו כרבי ינאי לא אמרי בין נקובת הקוץ לדרוסת הזאב מידע ידיע האי משיך והאי עגיל כריש לקיש לא אמרי (ה)קסברי העמדה אינה צריכה מעת לעת והלכה אינה צריכה בדיקה כר' ירמיה לא אמרי כרבי אליעזר לא מוקמי: קדשים בקדשים מין במינו כו': והא בעי סמיכה אמר רב יוסף זבקרבן נשים אבל בקרבן אנשים לא

מאי שנא שלשה. והוא רביעי דבטיל בהו: **דאיכא רובא.** לבטולי: **ואי בעית אימא סבר לה כרבי אליעזר.** שמואל דאמר ספק ספיקא דעבודת כוכבים אסור יא] דאמר כר"א דתנן במסכת עבודה זרה (דף מט:) נטל הימנה עצים אסורין בהנאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות אסורות בהנאה רבי אליעזר אומר יוליך הנאה לים המלח אלמא אית ליה לר' אליעזר ספק ספיקא בעבודת כוכבים מדקתני ואחרות באחרות. ל"א סבר כר"א אר"ש קאי דאמר מריבוא לג' ותרילנא מאי שלשה דקתני תרי והוא ואי בעית אימא ג' דוקא ודקאמרינן יב] תיסגי בתרי סבר לה כר' אלעזר דאמר לא התיר ר"א אלא שנים שנים הלכך בעינא דלהוו ד' דלישקלינהו שנים שנים. ולשון ישר בעיני: **שנתערבה בק' חביות.** סתומות ואמרינן לעיל (דף עג:) שהן אחד מו' דברים שאינן בטלין: **ואצטריך דר"נ.** דאמר לעיל גבי טבעות הכי יג] נמי: **תרומה יש לה מתירין.** ימכרם כולם לכהנים: **חבית.** גדולה מקומה ניכר כשהיא נטולה מחברותיה הילכך מינכרא נפילתה ומוכחא מילתא דבה תליא ולא אתי למימר כולהו שרו בלא נפילת האחד לים: **אבל טבעת.** אין מקומה ניכר ולא מינכרא נפילתה ואתי למישרינהו מעיקרא בלא נפילה: **תאינה.** קטנה היא ואין מקום חסרונה ניכר: **כנפילתה כך עלייתה.** כשם שתחילת נפילתה בתוך ההיתר נחשבת בעיניך לאסור את אלו כך כשעלתה מתוכן יחשב בעיניך מקום עלייתה להתיר: **בק' חביות.** סתומות דלא בטילות: **פותח אחד מהן.** וכיון דנפתחה יש לה ביטול הלכך נוטל הימנה כדי דימוע אחת ממאה ואחת יד] שבה דהא אחת נתערבה בק': **גמע ושתי קא חזינן הכא.** דא"כ דפותח לכתחילה הא דקי"ל חביות סתומות דלא בטלי היכי משכחת לה: **נפתחה.** בלא מתכוין טו]: **כדי דמועה.** אחד מק' (נ) טז] שבהן והשאר אסורות עד שיפתחו ולא אמרינן יטול אחת מן הק' דאיסורא ברובא איתיה ויהא הכל מותר ויפתח החמשים לכתחילה: **לא ידיע.** אין פסולן ניכר שיוכל לברר ולהוציא הפסול מביניהם: **אלא טריפה אי ידיע ליה.** כגון ה) נחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה או ו) ניקב קרום של מוח שטריפתה ניכר: **מנא ידע.** מעיקרא שזו המעורבת טריפה היתה: **נקובת הקוץ.** יז] ואינה נקובה לחלל וכשירה ומום נמי לא הוי דהדר בריא: **דרוסת הזאב.** טריפה מפני שהארס שורפה ולא ידע יח] בין נקובה לדרוסה: **נפולה.** מן הגג ואינה יכולה לעמוד ספק טריפה היא ואם שחטה קודם ששהתה מעת לעת טריפה משום ריסוקי אברים ואפילו בדקה ולא מצא בה נקובת ריאה או מעיים ולא פסוקת חוט השדרה ושום סימן טריפות ואם ששהתה מעת לעת ושחטה צריכה בדיקה מכל סימני טריפות וכיון דאיתחזק בה ספק טריפות אין מכניסין אותה לעזרה לשוחטה משום הקריבהו נא לפחתך ח): **נפולה** יט] **נבדקת.** אם תעמוד ותלך כשירה לגמרי דאיכא למאן דאמר באלו טריפות ט) עמדה אינה צריכה מעת לעת הלכה אינה צריכה בדיקה: **קסבר.** ר"ל עמדה על רגליה אפילו הכי צריכה מעת לעת ואף אם הלכה צריכה בדיקה לאחר שחיטתה שאין זו בדיקתה: **ולד טריפה לא יקרב.** בפרק כל האסורים במסכת תמורה (דף לא.) מפרש טעם כ]: **דרוסת הזאב** משוך הנקב ואינו עגול שהציפורן קורע ויורד: **עמדה.** על רגליה אינה צריכה מעת לעת אבל בדיקה בעיא ואם הלכה אף בדיקה אינה צריכה: **יקרב.** כא] לשם מי שהוא: **והא בעיא סמיכה.** בבעליו ולא ידיע מנו: **אבל קרבן אנשים לא.** מתכשר בתערובת בתמיה:

קרבן

ואי בעית אימא סבר לה כר' אליעזר. פי' בקונטרס בלשון ראשון כב] שמואל דאמר לעיל ספק עבודת כוכבים וספק ספיקא אסורין ובשאר אסורין ל"ל דאמר כר"א דאית ליה ספק ספיקא בעבודת כוכבים אסורין דתנן נטל הימנה עצים אסורין בהנאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות דה"ל ספק ספיקא כולן אסורין בהנאה ר"א אומר יוליך הנאה לים המלח אלמא אית ליה לר"א ספק ספיקא בעבודת כוכבים מדבעי פדיון וקשה לר"ת חדא מאי כד] סבר לה כר"א הא רבנן נמי אסרי ודוחק לפרש כה] דברי ר"א ומחלוקתו קאמר ועוד דר"א בשאר איסורין נמי אסר התם ועוד דהל"ל דתנן ולאתויי מתני' דהתם דכיון כו] שלא הוזכרה בכולה שמעתא ועוד דלעיל פירש כז] דלא גרסינן התם ואחרות באחרות ועוד שכתוב בכל הספרים סבר לה כר"א אליבא דר"א כח] ונראה כלשון אחרון כט] שפירש בקונטרס דר"ש סבר לה כר"א דאמר תולין את האיסור להקל ולומר האיסור הלך לו דאמר אם קרב הראשון ל] של אחת יקרבו כל הראשים וא"ר אלעזר לא התיר ר"א אלא שנים שנים הכא לא] נפל איסור לריבוא אסורין שזה ספק ראשון ורימוני באדן לא בטלי מריבוא לג' דה"ל ספק ספיקא דאמר לב] איסורא ברובא איתיה ואילו לג] ארבעה מותרין וארבעה בעינן כדי שימכרו שנים שנים דאי נפל מב' לד] והוא שלישי נמצא האחד באיסורו כשימכרו השנים וליהנות מכולן בבת אחת פשיטא דאסור כדפרישית לעיל וכן ר' אליעזר דאמר יקרבו הראשים כולן לא להקריב בבת אחת מתיר אלא שנים שנים ונראה דאין הלכה כשמואל לה] אפילו בספק ספיקא בעבודת כוכבים דקיימא לן כרב באיסורי ואפילו ספק ראשון נראה דשרי בהולכת הנאה לים המלח דקי"ל כר"א בפ' כל הצלמים (ע"ז דף מט:) ואפילו לשאר איסורין היה אומר רבינו שמואל שיש להם פדיון כדפרישית לעיל י): **דאיערב בולד טריפה ורבי אליעזר היא.** אפילו למ"ד היא וולדה נרבעו לא אמרינן היא וולדה נטרפו דעובר יש לו חיות בפני עצמו ואינו נטרף עם האם: **האי משוך והאי עגול.** וא"ת הא דאמר בפ' אלו טריפות (חולין דף נג:) ספק שורטא ספק קוצא אימר קוצא הא אפשר לברר האי משוך והאי עגול וי"ל דה"מ מן הזאב ולמעלה אבל בשורטא לא ידיע וא"ת א"כ לישני דאיערב נקובת הקוץ בדרוסת חתול ובגדיים וטלאים וי"ל דניחא להו לשנויי בכל בהמות והא דלא משני דאיערב דרוסת הכלב בדרוסת הזאב דלמא אפשר לברר: **והא בעי סמיכה.** לא מצי לשנויי בעוף כדמשני בפרק כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה ומשני בחטאת העוף דהכא בזבחים איירי ועוד דעופות לאו בני רעייה ופדייה נינהו וליכא נמי למימר מין במינו כגון בכור בבכור ומעשר במעשר דמשמע דמיירי בכל קדשים וא"ת ולוקמה ביורש וכרבי יהודה (ערכין דף ג.) דאמר יורש אינו סומך ויש לומר דקתני דומיא דחטאת ואשם דאין באין לאחר מיתה וא"ת ולוקמה בערל לו] וטמא דמשלחין קרבנותיהן כדאמרינן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סב.) וכ"ת בעוף איירי הא קאמרינן התם דכל הזבחים ערל וטמא משלחין כו' ועוף לאו זבח הוא וכ"ת בבכור ומעשר הא כל הזבחים קאמר וכן קשה בפ' כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה מאי קושיא והא ערל וטמא משלחין קרבנותיהן בלא סמיכה וי"ל ההיא דגיטין כיון שיש עדיין ספק בדבר שצריך להקריב בחזקת שהוא קיים לא היה לנו להתיר מאחר דא"א נמי לקיים מצות סמיכה ומיהו הכא לא יתכן לתרץ כן

עין משפט
נר מצוה

כב א ב מיי' פט"ו מהלכות תרומות הלכה ג:
כג ג ד מיי' שם הלכה ג:
כד ה מיי' פ"ט מהל' שחיטה הל' ט סמג עשין סג טוש"ע י"ד סימן נח סעיף ד:
כה ו מיי' שם טוש"ע שם סע' ו:
כו ז מיי' פרק ו מהלכות פסה"מ הלכה ד:

מוסף רש"י

ולד טריפה לא יקרב לגבי מזבח. אבל להדיוט דברי הכל מותר, דלאו מגופה קא רבי (תמורה ל:). **עמדה אינה צריכה מעת לעת.** אמתניתין קאי שנפלה מן הגג ועמדה ולא הלכה אינה צריכה שתהייה מעת לעת (חולין נא.). **בקרבן נשים.** דגבי סמיכה תניא (קדושין לו.) דבר אל בני ישראל וסמך, בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות (גיטין כח:):

ליקוטים

אבל תרומה דיש לה מתירין. הכי קאמר יש לה מתירין דראויה לכהן, ולאו דוקא יש לה מתירין (ריטב"א ב"מ נג.). **גמע ושתי קא חזינא הכא.** פירוש, וכי לכתחילה יפתח אדם וישתה, וכי מבטלין איסור לכתחילה. **אלא אימא נפתחה אחת מהן נוטל הימנה כדי דימוע ושותה.** דכיון שנפתחה ואינה חשובה עוד, מותרת, דכל זמן שכולן סתומות, אסורות דכל חדא מינייהו אמרינן זו היא של תרומה, אבל כשנפתחה אחת מהן ממה נפשך מותרת, אם היא של היתר מותרת, ואם היא של איסור הרי היא בטלה והיא עצמה וכל האחרות מותרות (תשו' הרא"ש כלל כ סי' יז):

נוסחאות רש"י כת"י

מאי שנא כו'. שלשה והוא רביעי דבטיל בהו: **דאיכא רובא.** דהיתרא: **ולאיבעית אימא.** ר' שמעון סבר לה כר' אליעזר דאמר תולין את האיסור להקל ולומר האיסור הלך לו דאמר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשין ואמרינן לא התיר ר' אליעזר אלא שנים שנים. הכא לין] נמי נפל איסור לריבוא אסורין שזה ספק ראשון ורימוני בדן לא בטלי, מריבוא לג' דהוה ליה ספק ספיקא אמרינן איסורא ברובא איתיה ואלו ארבעה מותרין, וארבעה בעינן כדי שימכרו שנים שנים דאי נפל לשנים והוא השלישי נמצא אחד באיסורו כשימכרו השנים. ל"א ואי בעית אימא שמואל דאמר לעיל ספק ע"ז וספק ספיקא אסורין ובשאר איסורי לית ליה הוא דאמר כר' אליעזר דאית ליה ספק ספיקא בע"ז אסור דתנן נטל הימנה עצים אסורין בהנאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסור בהנאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות והוה ליה ספק ספיקא כולן אסורות בהנאה ר' אליעזר אומר יוליך הנאה לים המלח, אלמא אית ליה לר' אליעזר ספק ספיקא בע"ז מדבעי פדיון. לשון זה עיקר והראשון שיבוש דהא מאי ליטלן שלשתן יחד ולמוכרן: **שנתערבה במאה חביות.** סתומות ואמרן לעיל חביות סתומות לא בטלי: **ולאצטריך דרב נחמן.** דאמר לעיל בטבעות כי האי גוונא: **תרומה יש לה מתירין.** ימכרנה לכהנים בזול: **חבית מנכרא נפילתה.** שהיא גדולה וכשהיא נטולה מבין חברותיה מקומה ניכר ומוכחא מילתא דהא תלינן למישרי הנך: **טבעת אין מקומה ניכר.** ולא מוכחא מילתא לח] במאי איתלי איסורא ואתא למשריינהו בלא נפילה: **תאינה.** קטנה היא ואין מקום חסרונה ניכר: **כנפילתה כך עלייתה.** כשם שנפילתה בתוך היתר נחשבה בעיניך לאסור את שנתערבה בהן, כך כשעלתה מתוכן יחשב בעיניך מקום עלייתה להיתר: **פותח אחת מהן.** וכיון דנפתחה יש לה ביטול לחביות פתוחות לא חשיבי, ונוטל כדי דימועה אחד ממאה דהא אחת של איסור נתערבה במאה דהיתר: **גמע ושתי קא חזינא הכא.** כלומר אם כן דפותח לכתחלה הוא הא דקים לן חביות סתומות לא בטלי ליפתחינהו: **נפתחה.** בלא מתכוין ואשמעי' דאע"ג דבטלה ופשיטא ליה דלא נתערב יין ביין אלא חביות בחביות צריך ליטול ממנה כדי דימועה: **כדי דימועה.** אחד ממאה וחמשים ולא אמרינן איסורא ברובא איתיה במאה שנפתחו ליטול אחת מהן ויהיו אף החמשים מותרות: **לא ידיעה.** אין פסולה ניכר שיכול לברר ולהוציא הפסול מביניהם: **אלא טריפה אי ידיע ליה.** אם טריפות

מסורת הש"ס

א) ע' רש"ק שכתב דקושיא זו נעלם מן הכ"מ ז"ל שכתב וצ"ל וכו' ע"ש, ב) ע' ירוש' תרומות פ"ה ה"ז, ערלה פ"א ה"ד, פ"ג ה"ו, ג) עיין רש"ק ופנים מאירות, ד) [חולין נח. בכורות ז. תמורה לג:], ה) חולין נא:, ו) חולין מב:, ז) שם ע"א, ח) מלאכי א ח., ט) חולין נא:, י) [עב: ד"ה כולן].

שינויי נוסחאות

א] ס"א ר"ש כר"א (ש"מ, וכ"ה ברש"י כת"י). כרוב כתה"י גר' אלעזר. ועי' רש"י ותוס': ב] צ"ל לים הגדול (*ש"מ, וכ"ה בתה"ב ב"ד ש"ב ובפרי"ד): ג] ס"א דתרומה נפל (ש"מ): ד] צ"ל אימא לא (שמב"י): ה] לפי גי' זו משמע שאפילו לאכילה תלינן להיתר ושרי, אלא דאיכא נסחי דגרסינן אמר רבא לא התיר ריש לקיש אלא בטבעת אבל תאנה לא, ולפ"ז לא שרינן הכי אלא לענין איסורי הנאה אבל לאכילה לא, וכן דעת הרמב"ם ז"ל (ר"ן ע"ז דף לז ע"ב מדפי הרי"ף עעש"ש וכ"ה ברמב"ן שם): ו] צ"ל שנתערבה (*ש"מ): ז] אחת (ש"מ): ח] צ"ל מהן (ש"מ): ט] צ"ל ולא (*שמב"י): י] עי' תוס' חולין נא ע"ב סד"ה עמדה דגרסי הכא עמדה אינה צריכה מעת לעת וכו' (הגרי"ב): יא] בש"מ נוסף ובשאר איסורים לית ליה: יב] צ"ל דקאמרת (גליון): יג] צ"ל כי האי גוונא (ש"מ, ד"ו רפ"ט וש"ח). ותיבת הכי נמי נמחק: יד] תיבת ואחת נמחק (*ש"מ): טו] בש"מ וכה"ז נוסף ואשמועינן אע"ג דבטלה ופשיטא ליה דלא נתערב יין ביין אלא חבית בחביות צריך ליטול מהן כדי דימוע. וכ"ה בכתה"י של רש"י. ובש"מ נוסף עוד וזה משום גזל השבט: טז] זו גירסת צ"ק אחד מק' שבהן, וכ"ה בד"ו רפ"ט וש"ח. אמנם בד"ו רפ"ב וכן בכתה"י של רש"י הגי' מק"נ שבהן, וכ"ה בצ"ש וכה"ז: יז] צ"ל בבשר ואינה (צ"ק): יח] צ"ל ידיע (ש"מ): יט] נפולה נמי ליבדקה כצ"ל (ש"מ): כ] טעמא (ש"מ): כא] דיבור זה מיותר לכאורה. או אולי צ"ל ופריך יקרב לשם מי שהוא והא בעיא כו' והד"א: כב] בכל דפוסי וליה הגי' בלשון אחרון. והכוונה לפרש"י מכת"י, עיי"ש: כג] צ"ל שבא לתרץ לשמואל בענין אחר שלא יצטרך לומר דסבר ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא אלא שמואל דשני ליה בין עבודת כוכבים לשאר איסורים כר"א דאית ליה בפרק כל שעה ספק ספיקא אסורין כצ"ל (ש"מ): כד] צ"ל מאי קאמר סבר (ש"מ): כה] לפרש כדר"א כצ"ל (ש"מ): כו] צ"ל כיון (ש"מ): כז] נלצ"ל פירשתי. עי' לעיל עג ע"ב תוד"ה נתערבו: כח] בש"מ נוסף ועוד אמאי הפסיק מקושייתו ראשונה: כט] בד"ו ראשון. ור' אות כג: ל] צ"ל הראש של אחד מהן (ש"מ): לא] והכא נפל איסור לריבוא שזה כו' ומריבוא לג' כו' כצ"ל (צ"ק). ואמנם ברש"י כת"י הוא ממש כגי' התוס' אלא שג' הכא נמי נפל איסור וכו': לב] צ"ל אמרינן (ש"מ): לג] ברש"י כת"י ואלו. וכצ"ל: לד] צ"ל לבי (ש"מ): לה] כשמואל דאסר אפילו כצ"ל (ש"מ): לו] גי' הר"ש דהוי כערל וטמא. ופי' כמו דערל וטמא דמשלחים בלא סמיכה כיון דא"א ענין אחר ה"ה בנתערבו. וע"ז מתרצו לקמן דה"נ יש לו תקנה ברעייה. אבל לפי הגי' שלפנינו לא מתרצו לקמן. וכר מן דין לא ניחא לפרש דכוונת התוס' דלוקמא הכא בערל וטמא דהא כבר כתבו לעיל דסתמא קתני. וכע"ז בח"נ. וע"ע עו"ש ובאה"מ דמקיימים הגי' שלפנינו: לז] ראה לעיל אות לא: לח] נ"א מילתא דבהא תלינן למישרי (כי"פ): טל] עי' בש"נ בעמ' הקודש אות ה: מ] נראה כוונתו לרש"י:

שיטה מקובצת

ונפלה אחת מהן כו'. דמדאורייתא נתבטלה במאה אלא רבנן גזרו עליה דכיון דחבית סתומה היא חשיב ולא בטיל והלכך כי נפלה אחת מהן לים הגדול שרינן השאר כדפי' לעיל בטבעת. ודוקא סתומות אבל פתוחות נתבטלו במאה דאינם חשובות דבהא לא גזרו רבנן כי אם במידי דחשיב כמו טבעת: **אבל** תאנה לא. ומיירי שנתערבה בפחות ממאה דאי במאה נתבטלה במאה. ולא דמי לחבית של תרומה סתומה דחשיבי ולא בטלה אבל תאנה לאו דבר חשוב הוא. וה"ה לעיל גבי חבית שנתערבה במאה חביות דה"ה בפחות ממאה נמי אמרינן דאם נפלה אחת מהן לים הגדול דמשתרו כמו דאמרינן בתאנה הכא, אלא נקט לעיל מאה חביות להשמיענו חשיבות דסתומה דאפ"ה לא בטל מדרבנן והכא אשמועינן בתאנה היתר: **ושאר** אסורות עד שיפתחו. דעבדינן כאילו החבית של תרומה מעורבת בכל החביות ולא אמרינן איסורא ברובא איתא לאפוקי מרב יהודה טל] אמר רב: **נפולה** נמי ליבדקה. פ"ה אם יכולין כולן להלוך אין כאן טריפה דאיכא מ"ד בפ' אלו טריפות עמדה אינה צריכה מעת לעת הלכה אינה צריכה בדיקה, אבל מעמדה לא פריך דאפילו מאן דמכשיר טפי התם ואמר עמדה אינה צריכה מעת לעת מודה הוא דבדיקה מיהא בעי לאחר שחיטה ומספק לא מעיילינן חולין בעזרה כדפ"ה בסמוך. ומשני קסבר עמדה צריכה מעת לעת (וכי האי) [וכו'. והאי] שנויא הוי מהלכה צריכה בדיקה, ומעמדה ליכא למיפרך כלל כדפי' דלכ"ע בעי בדיקה אלא אגב דנקט הלכה צריך בדיקה נקיט ליה: **תוד"ה** ואי בעית אימא. וקשה לר"ת כו' הא רבנן נמי אסרי. לשון מהר"פ והלא כל שכן דרבנן דידיה אוסרים יותר דאומרים דאין לו פדיון. ועוד למה המתין עד הכא והפסיק הענין בדברים אחרים. לכך נראה פי' ר"ש מ] בע"א דבא לתרץ אמאי דסליק מיניה דהקשה תלמודא אמאי נקט ג' דאיכא רובא כו' ומשני סבר לה כר"א דאמר לעיל לא התיר כו' וה"נ לא סגי בתרי והוא דאם ימכור שנים לא ישאר כי אם אחד ובחד לבדו לא שרי ר"א, אבל כי איכא שלש והוא הרי ד' יכול למוכרם שנים שנים. ומה שהקשה [רש"י] כי נמי איכא תרי והוא אמאי ליכא תקנתא בחד הנשאר הרי יכול למוכרם כל השלשה יחד שלא יהא אחד לבדו, לאו פירכא היא דא"כ אם ימכרם יחד לא יוכל ליהנות בבת אחת מכולם דאז ליכא אלא חד ספיקא:

איתיביה אביי קרבן [א] יחיד שנתערב בקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערב בקרבן ציבור וקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערבו זה בזה נותן ד' מתנות מכל אחד ואחד ואם [ב] נתן מתנה מכל אחד יצא ואם נתן ארבע [ג] מכולן יצא במה דברים אמורים שנתערבו חיין אבל נתערבו שחוטין נותן ארבע מתנות מכולן ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא (א)רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה קתני יחיד דומיא דציבור מה ציבור גברי אף יחיד גברי אמר רבא ותסברא הא מתרצתא היא דקתני במה דברים אמורים כשנתערבו חיין אבל נתערבו שחוטין לא מה לי חיים מה לי שחוטין אלא הכי קאמר בד"א שנתערבו שחוטין כעין חיים בכוסות אבל בבולל נותן ד' מתנות לכולן ואם נתן מתנה אחת לכולן [ד] יצא רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה ומי אית ליה לרבי האי סברא והא תניא (ב) אמר רבי לדברי ר"א

קרבן יחיד שנתערב כו'. בכולהו גרסינן קרבן: **קרבן יחיד בקרבן ציבור.** כגון שעיר נשיא בשעיר הרגלים או עולה בעולה: הכי [ה] גרסינן **ואם נתן מתנה מכל אחד יצא.** כדאמרן בפרק בית שמאי (לעיל דף לו:) כל הניתנין על המזבח החיצון שנתנן במתנה אחת כיפר: **ארבע מתנות.** שתים [ו] מתנות שהן ארבע קאמר: **בד"א.** דבעינן ארבע מתנות מכל אחד לכתחילה: **אבל נתערבו שחוטין.** שנבלל דמם בכוס אחד נותן ד' מתנות מכולם יחד שהרי יש כאן משניהם קסבר יש בילה: **אף יחיד בגברי.** ואע"ג דבעי סמיכה. ומדליבור לא מצי לאותביה (ג) שאין סמיכה בליבור אלא בחטאות הפנימיות והכא בפנימיות לא קמיירי מדקתני [ז] ארבע מתנות: **ותסברא הא מתרצתא היא.** והאי חיין דוקא הוא ואנתערבו קודם סמיכה קאי הא קתני אבל שחוטין לא בעי ד' מכל אחד לכתחילה ובשחוטין [ח] נמי משכחת לה דבעיא כגון שנתערבו כוסות בכוסות ואין ידוע איזהו של זה ואיזהו של זה ולא נבללו הדמים בכוס אחד: **אלא.** האי חיין לאו דוקא והכי קאמר בד"א דצריך ארבע מתנות מכל אחד לכתחילה: **שנתערבו שחוטין.** כוסות בכוסות דהיינו כעין חיין דכל חד לחודיה קאי: **אבל בבולל.** שני הדמים לתוך כוס אחד נותן ארבע מתנות לכולן והשתא ליכא לאותודי סמיכה דהא לאחר שחיטה וסמיכה נתערבו אבל קודם סמיכה [ט] לא ירצו לדברי הכל: **רבי אליעזר.** לגבי מי חטאת קאי ומייתינן לה לקמן בפירקין (דף פ.) צלוחית של מי חטאת המוקדשין שנפל לתוכן מים אחרים כל שהוא רבי אליעזר אומר יזה שתי הזאות ולקמן [שם] מפרש מילתיה. וקאמר רבי לדברי רבי אליעזר הזאה אינה צריכה שיעור (ד) אגבא דגברא דאי צריכה שיעור נהי נמי דיש בילה וסמכינן עלה דודאי יש בכלל [י] הזאה מן המים הכשרים ומצטרפין מה שבראשונה ומה שבשניה מי יימר דמליא [יא] שיעורא:

הזאה

ויש לומר דהכא נמי כיון שיש לו תקנה ברעיה אין לעשות בלא סמיכה דכי האי גוונא מפלגינן נמי לקמן (דף עו.) גבי אשם משום דאית ליה תקנה ברעיה והשתא לא צריכא בההיא דגיטין לטעמא דפריסית דהתם נמי כיון דאפשר לקיים מצות סמיכה שיביאנו הוא עצמו אין לו לעשות בלא סמיכה ומיהו קשה מההיא דפסחים פרק האשה (דף פח:) חמשה שנתערבו [עורות] פסחיהן [ונמצא יבלת באחד מהן] דפטורין מלעשות פסח שני אע"פ שהיו יכולין להביא [יב] במותר הפסח ולא [יג] יעשו סמיכה אפילו הכי פטורין משום דפסח לא בעי סמיכה ומותר הפסח בעי סמיכה ומאי קפידא איכא אם לא יעשו סמיכה הא ערל וטמא משלחין קרבנותיהן וי"ל כיון שהוא ספק דשמא פטור הוא מלעשות פסח לא עשו לו חכמים תקנה כיון דאי אפשר לתקן אם לא יעבור מצות סמיכה מיהו תימה מ"ש מהא דתנן בכריתות בפ' דם שחיטה (דף כג.) שניהם מביאין חטאת אחת אלמא מייתי קרבן בלא סמיכה כדי ליפטור את עצמו ובנזיר פ' שני נזירים (דף נז.) שמביאין קרבן בתנאי וי"ל דאע"פ שתיקנו חכמים שיביא קרבן מספק בלא סמיכה כדי לפטור [יד] מ"מ קרבן אחר שהוא מחוייב סמיכה ודאי כגון מותר הפסח לא התירו לו חכמים להביאו בלא סמיכה כדי לפטור את עצמו ואם תאמר והא דתנן במסכת שקלים ומייתי לה בפרק האיש מקדש (קדושין דף נה.) בהמה שנמצאת בין ירושלים למגדל עדר זכרים עולות נקבות זבחי שלמים והתם הא בעי סמיכה וכ"ת כשמצאום הבעלים ויכולין לסמוך דלא [טו] משמע הכי דתניא התם בראשונה היו ממשכנים מוצאיה להביא נסכיה כו' ויש לומר דשאני התם דאין להם תקנה אחרת לאותן קרבנות אלא שיקרבו בלא סמיכה וטוב להקריב בלא סמיכה ממה שנאמר ימותו וכן י"ל ביורש שמקריב קרבן אביו אע"פ שאינו סומך ולא אמרינן הא בעי סמיכה וא"ת הא דאמרינן לקמן (דף עו:) למחר מביא אשמו ולוגו עמו ואותו אשם טעון סמיכה וההיא סמיכה על כרחין היינו בהקפת יד ולא בסמיכה גמורה למ"ד סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא והיכי עביד בלא סמיכה הא בעי סמיכה ובגברא איירי כדמוכח בתוספתא וי"ל דתקוני גברא שאני כדקאמר נמי התם עלה דההיא והא דאמר פ"ג דמועד קטן (דף טו:) דאבל אינו משלח קרבנותיו משום דכתיב שלמים כשהוא שלם ולא כשהוא חסר אבל אי לאו קרא היה משלח [טז] איכא לאוקמא בעוף או בקרבן נשים וכן הא דבעי התם מנודה מהו שישלח קרבנותיו והא דקאמר ת"ש כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר מנודים היו ושלחו קרבנותיהם היינו תמידין שבכל יום ואם תאמר הא דתנן בפרק בתרא דמנחות (דף קז.) פירשתי בן [יז] בקר ואיני יודע מה פירשתי מביא פר ועגל וקאמר בגמרא גבי שה לנדבה דאחד מהם לפר [ואחד] לעגל והיכי עביד הכי הא בעי סמיכה וי"ל דהתם בקין למזבח איירי שהיא נדבת ציבור ולא בעי סמיכה ומיהו קשה מההיא דכל המנחות באות מצה (מנחות דף סב:) דאמר השולח קרבנותיו ממדינת הים כהן מניף על ידו והיכי עביד הכי והא בעי סמיכה ומדקתני [יח] מניף משמע דאיירי בשלמים ובקרבן נשים ליכא לאוקומה דהא תנא ליה רישא והאשה כהן מניף על ידה ודוחק להעמידה בקרבן ערל וטמא והנך קושיות שהקשיתי אינם לפי טעם ראשון שפירשתי לפי שלא חשו על הסמיכה אלא משום שיש עדיין נדנוד אחר דשמא אינו קיים וזה לא שייך אלא בחטאת דאם מתו בעליה למיתה אזלא אבל בשאר קרבנות לא אבל לפי טעם אחרון שפירשתי דכל היכא שיכול לתקן הדבר ולקיים מצות סמיכה אין לו לעשות בלא סמיכה קשה וי"ל דאיירי ביורש כרבי יהודה דאמר יורש אינו סומך והכא דלא משני ביורש משום דדומיא דחטאת קתני כדפריסית וכן בגיטין (דף כח.) השולח חטאתו קתני ויש לתמוה ערל וטמא מ"ש [יט] משלחין קרבנותיהם הא אפשר [כ] לערל עד שימול ולטמא עד אשר יטהר ויעשו סמיכה ונראה לומר דאותם שאין להם תקנה איירי כגון ערל שמתו אחיו מחמת מילה דא"א למולו בשום ענין וטמא כגון זב ומצורע דאין רפואתן תלויה בעצמן אי נמי בקרבן הקבוע להם זמן כגון עולת ראיה וחגיגה (כגון) [כא] שהיה עובר עליהם בבל תאחר וא"ת נהי דסמיכה לא מעכבא מ"מ ערל וטמא שאין יכולין לסמוך נימא כל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו וכן בההיא דשקלים ודכריתות ודנזיר דכל הני נמי דאין יכולין לסמוך מטעם ספק חשיב שפיר אין ראוין לבילה כדאשכחן בפ' המוכר את הספינה (ב"ב פא:) גבי ביכורים וי"ל דנפקא לן מהא דאמרינן בפ"ג דמועד קטן (דף טו.) וביום בואו אל הקדש אל החצר הפנימית לשרת בקודש יקריב חטאתו זו עשירית האיפה שהכהן מביא בשעה [כב] שבא תחילה לעבוד ודריש התם רבי שמעון בבואו יקריב בזמן שראוי לביאה ראוי להקרבה שאינו ראוי לביאה אינו ראוי להקרבה כגון טמא מת ומצורע משמע דוקא עשירית האיפה אבל שאר קרבנות משלח מיהו אין כל כך ראיה מזה דדלמא הא דמשלח שאר קרבנות היינו בהני דלא בעו סמיכה דומיא דעשירית האיפה ויש לדקדק מהא דדרשינן (ה) בת"כ (ו) מזובו ולא מנגעו שמע מינה דטמא משלח קרבנותיו דבהבאת קרבן איירי ועוד יש לדקדק מדממעטינן בפ"ק דחגיגה (דף ד:) טמא מראיה מדכתיב [כג] והבאתם שמה כל שישנו בביאה ישנו בהבאה ש"מ דשאר קרבנות משלח ולא חיישינן [כד] לענין סמיכה בראוי לסמיכה ומיהו למ"ד בפ' כל הפסולין (לעיל דף לג.) דטמא בר סמיכה דאפשר דמעייל ידיה וסמיך לא מצי למידק מהני קראי היכא דלא אפשר לסמוך שלא תהא סמיכה מעכבת מטעם דאינו ראוי לבילה ושמא י"ל דלמאן דאית ליה ביאה במקצת לא שמה ביאה קא סבר כל הסומך ראשו ורובו הוא מכניס אי נמי אית ליה דמרחק לפנים ומאן דס"ל דלא בעינן ראשו ורובו קא סבר ביאה במקצת שמה ביאה מיהו אכתי קשה אי תיכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא א"כ יכולה [כה] לסמוך אבראי ויש לומר דבפרק כל הפסולין (שם לג.) מסקינן דתיכף לסמיכה שחיטה דאורייתא (ז):

ואם נתן ארבע מכולן יצא. פירש בקונטרס [כו] מזה שנים ומזה שנים ותימה דבאחת מזה ואחת מזה סגי ואין לומר דאתיא כבית שמאי (לעיל דף לו:) דאמרי ובחטאת שתי מתנות דהא קתני סיפא ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא ויש [כז] לומר דקאי על כל ארבע חטאות שנים של יחיד ושנים של ציבור ואיכא השתא ארבע כוסות ולהכי קאמר נתן ד' מתנות יצא דהיינו מתנה אחת מכל אחת ואחת:

מסורת הש"ס

(א) ירושלמי יומא פ"ה ה"ד, (ב) [לקמן פ.], (ג) מנחות צב., (ד) יומא יד., (ה) [ע' תו' יבמות קד: ד"ה דאמר], (ו) מצורע זבים פ"ה ה"א, (ז) [ועי' כ"ז בגיטין פ' כל הגט דף כח: בתד"ה והא ובמהרש"א שם]

שינויי נוסחאות

א] ס"א כתוב חטאת, במקום קרבן [בכל הברייתא] (*שמכ"י, וכ"ה ברש"י כת"י). וע' טה"ק בענין חילוק הגירסאות: ב] תיבות ואם נתן מתנה מכל אחד יצא ליתא בכתה"י ובתוספתא פ"ח וכן ליתא בכל דפוסים ישנים. ולהנוסח חטאת [שבאות א] בודאי הוא מיותר דהיינו ואם נתן ארבע מכולן וכדמוכח מן התוס' דלא הוו גרסי לה. והב"ח הוסיפו מרש"י ולדידיה קאי מתנה כו' אחטאת וארבע כו' אעולה (דק"ס). ועי' ש"מ ד"ה ואם נתן, ובח"נ ובטה"ק ומ"ש: ג] ארבע מתנות מכולן כצ"ל (*ש"מ): ד] צ"ל מכולן (ש"מ): ה] לדור זה צ"ל אחר ד"ה ארבע מתנות (צ"ק): ו] צ"ל שתי (צ"ק): ז] מדקתני דלא מעכבי ארבע מתנות (באה"מ). ובש"מ תיקן כבנוס' רש"י כת"י: ח] צ"ל הלא בשחוטין (ש"מ): ט] סמיכה ירצו לדברי הכל כצ"ל (ש"מ). [תיבות לא ירצו ליתא בד"ו]. וגי' צ"ק סמיכה לא יצא כצ"ל והס"ד ומה"ד לדברי ר"א: י] צ"ל בכל (גליון): יא] צ"ל דאיכא שיעורא (ש"מ): יב] להביא ולהתנות במותר כצ"ל (ש"מ): יג] תיבות ולא יעשו סמיכה נמחק (צ"ק): יד] לפטור את עצמו כצ"ל (ב"ש): טו] צ"ל לא (ב"ש): טז] משלח אע"פ שאינו יכול לסמוך כצ"ל (ב"ש): יז] צ"ל מן הבקר (ש"מ והגרי"ב): יח] צ"ל דמדקתני (ש"מ): יט] צ"ל מאי טעמא. וכ"ה בדפוסי ונציה. ובגליון כ' נ"א מ"מ: כ] בב"ש נוסף להמתין: כא] צ"ל או כגון (ש"מ). [ובצ"ק מוחק תיבת כגון]: כב] גי' ש"מ בשעה שמתחנך לעבודה: כג] מדכתיב ובאת שמה והבאתם כצ"ל (ב"ש. וכ"ה בתוס' גיטין כח ע"ב): כד] חיישינן שיהיה ראוי לסמיכה כצ"ל (צ"ק. וכ"ה בתוס' גיטין שם): כה] צ"ל יכול (צ"ק): כו] עי' בנוס' רש"י כת"י (הגרי"ב): כז] מכאן ועד סוף הדיבור הוא תוספת (ב"ש): כח] מכאן עד סה"ד ליתא בכי"י: כט] נ"א מעת לעת הילכך אינה צריכה בדיקה הס"ד (כי"י): ל] בכי"י ליתא לדיבור זה. אבל להלן גר' חטאת צבור שנתערבה בחטאת יחיד כגון כו':

שיטה מקובצת

חטאת יחיד שנתערב בחטאת צבור. וא"ת הא חטאת יחיד נקבה וחטאת לבור זכר. ותירץ בקונטרס דמשכחת לה בשעיר נשיא בשעירי רגלים דשניהם זכרים: **ואם** נתן ד' מתנות מכולן יצא. פ"ה שתי מתנות לכל אחת וקשה דא"כ הוא כב"ש דאמר לעיל כל הניתנים על המזבח החילון שנתן במתנה אחת כיפר ובחטאת שתי מתנות ועוד דע"כ אתיא כב"ה מדמסיים ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא אלמא דבמתנה אחת כשרה אף החטאת כב"ה. וי"ל דקאי אארבע מתנות דברייתא יחיד ביחיד ולבור בלבור, ודוחק. ולכן נראה דגרסינן אם נתן מתנה אחת מכל אחד יצא, אי נמי אי נתן שנים מכולן יצא: מה ציבור גברי אף יחיד גברי. וה"ה דבלאו האי דיוקא מצי לאוכחי, דהא לא מתוקם אלא בשעיר נשיא כדפירש בקונטרס לעיל:

מוסף רש"י

לדברי ר"א. דמכשיר בשתי הזאות (לקמן פ.):

נוסחאות רש"י כת"י

הניכר הוא כח] כגון שנתכתו רגליה או ניקב קרום של מוח שלה ליזול ולישקליה ואיך לישתרו: **ואי לא ידע לה.** שאין טריפותה ניכר: **מנא ידע.** מעיקרא שנתערבה כאן טריפה: **נקובת הקוץ.** בבשר ולא לחלל וכשירה, ומום נמי לא הוי דהדר בריא: **דרוסת הזאב.** טריפה דקלי ליה זיהרא, ובין דרוסה לנקובה לא ידיע: **נפולה.** נפלה מן הגג ותנן לה גבי טריפות משום ריסוקי איברים וגם אם שחטה בתוך מעת לעת ואפילו בדקה לאחר שחיטה בכל מיני טריפות ולא מצא, ואם שהתה מעת לעת ושחטה צריכה בדיקה בכל מיני בדיקות טריפות, הילכך ירעו שאם תאמר ימכרו לצריכי אותו המין וישחטו בעזרה והטריפה אשר תמצא תיפסל נמצא מכניס מזיד ספק טריפה לעזרה: **נפולה נמי ניבדקה.** ויראה אם יכולות כולן להלך אין כאן טריפה וימכרו לצריכי אותו המין דאיכא למאן דאמר באלו טריפות עמדה על רגליה אינה צריכה לשהות מעת לעת כט] קודם שחיטה אבל בדיקה לאחר שחיטה בעיא ואם הלכה אפילו בדיקה לא בעיא: **קסבר.** ריש לקיש דמוקי מתני' בהכי, עמדה צריכה מעת לעת קודם שחיטה ובדיקה לאחר שחיטה, ואפילו אם הלכה צריכה בדיקה לאחר שחיטה. ואם תאמר יקרבו ויבדקו, כיון דאיתחזק ספק טריפה לא מעיילינן לה לעזרה: **ולד טריפה לא יקרב.** בפרק כל האסורין במסכת תמורה (תמורה ל.): **דרוסת הזאב.** הנקב משוך ולא עגול שהציפורן קורע ויורד כשהוא מכה בבשר: **עמדה.** על רגליה ולא הלכה אינה צריכה לשהות מעת לעת קודם שחיטה אבל בדיקה לאחר שחיטה בעיא ואם הלכה אפילו בדיקה לא בעיא: **והא בעי סמיכה.** בבעלים ולא ידיע מי בעליו כדקתני יקרב לשם מי שהוא: **בקרבן נשים.** דלא בעי סמיכה דאמר מר (קידושין לו.) בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות: **אבל קרבן אנשים לא.** בתמיה, אינו כשר ליקרב בתערובת: ע"כ מעמ' קודם

חטאת ל] **יחיד שנתערב בחטאת יחיד.** בכולהו גרסינן חטאת בתוספתא. **חטאת יחיד וחטאת צבור שנתערבו.** כגון שעיר נשיא בשעירי רגלים: **ואם נתן ארבע מכולן.** מזה שנים ומזה שנים יצא דכל הניתנין על מזבח החילון שנתנן במתנה אחת כיפר: **במה דברים אמורים.** דצריך ארבע מתנות מכל אחד בתחילה, בנתערבו חיים: **אבל נתערבו שחוטין.** נבלל דם (בדם) שניהם בכוס אחד: **נותן ארבע מתנות מכולן.** שהרי יש כאן משניהם נמצא ארבע מתנות מכל אחד: **אף יחיד בגברי.** ואע"ג דבעי סמיכה. ומדצבור לא מצי לאותוביה שאין סמיכה בצבור אלא בחטאות הפנימיות והכא בחילונות קא מיירי מדקתני ואם נתן מתנה אחת יצא ובפנימיות קיימא לן מתנה אחת מהן מעכבת: **ותסברא הא מתרצתא היא.** וחיין דווקא דמחוסרין סמיכה קאמר אבל שחוטין לא בתמיה וכי בשחוטין נמי לא משכחת לה לקמייתא דצריך ליתן ד' מתנות מכל אחד וכגון שנתערבו כוסות בכוסות ולא נבללו: **אלא.** חיין לאו דווקא ולא במחוסרי סמיכה מיירי אלא כולה בשחוטין וכבר סמכו עליהן: **ומאי חיים דקאמר שחוטין כעין חיים.** שאין דמם בלול זה בזה אלא נתערב כוס בכוס ואין ידוע איזה של יחיד ואיזה של ציבור: **אבל בבלול.** שנתערב כוס לתוך כוס. והאי אבל בנתערבו בשחוטין דקתני, איידי דקא קרי תנא לתערובת כוסות חיין קרי לתערובת בלולין שחוטין:

ומי איה ליה לרבי האי סברא. דמתנה צריכה שיעור: **לדברי ר' אליעזר.** לקמן (דף פ.) מייתינן לה בהאי פרקין צלוחית של מי חטאת שנפלו לתוכה מים כל שהן שאינן של מי חטאת ר' אליעזר אומר יזה ב' הזאות, ופירש רבי למילתיה ואמר דקסבר ר' אליעזר יש בילה והזאה אינה צריכה שיעור ובחדא הזאה נמי הוה סגי ליה אלא קנסא קנסוהו רבנן כי היכי דלא ליתרש ליה שלא יסתכר בתערובת מים הפסולין, דקתני אמר רבי לדברי ר' אליעזר הזאה כל שהוא מטהרת שההזאה אינה צריכה שיעור, והזאה מחצה כשר ומחצה פסול כלומר ואפילו נתערבו פסולין בכשרין נמי אין תערובתן פוסלתן דכיון שיש בילה נפיק ידי הזאה בכל שהו שיש בה מן הכשרים, ולא מחצה דוקא נקט דאי לר' אליעזר הזאה צריכה שיעור כי מזה ב' הזאות מאי הוי דלמא רובן מן הפסולין הן אלמא לר' אין הזאה צריכה שיעור וקס"ד הוא הדין למתנות דם המזבח: